

OCHRANA SÚKROMIA A OSOBNÝCH ÚDAJOV V PRÍPADO POUŽÍVANIA SÚBOROV COOKIES¹

PROTECTION OF PRIVACY AND PERSONAL DATA AS REGARDS THE USE OF COOKIES

Laura Rózenfeldová

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Právnická fakulta

<https://doi.org/10.33542/SIC2020-1-06>

ABSTRAKT

Predmetom tohto príspevku je poukázanie na dopady novej právnej úpravy týkajúcej sa ochrany osobných údajov na používanie súborov cookies za účelom zberu a následného spracúvania osobných alebo iných údajov používateľov, a to najmä s prihliadnutím na aplikáciu základných práv na ochranu súkromia a osobných údajov používateľa. Súčasne sú v tomto príspevku bližšie analyzované dve rozhodnutia Súdneho dvora, ktoré sa venujú problematike používania súborov cookies, a to vo vzťahu k identifikácii subjektu zodpovedného za ich používanie (vo veci C-210/16 Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein), ako aj konkrétnym požiadavkám kladeným na spôsob získania súhlasu používateľa so spracúvaním jeho osobných údajov prostredníctvom súborov cookies (vo veci C-673/17 Planet49).

ABSTRACT

This paper aims to demonstrate the implications of the new legislation on the personal data protection as regards the use of cookies to collect and process personal or other data of users, specifically focusing on the application of the fundamental rights to privacy and personal data protection of the user. This paper further analyses two decisions of the Court of Justice that consider issues connected with the use of cookies, particularly as regards the identification of the subject liable for their use (in the case C-210/16 Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein), as well as the requirements stipulated for the process of obtaining consent of users for the processing of their personal data through the use of cookies (in the case C-673/17 Planet49).

I. ÚVOD

Súčasný vývoj potvrdzuje vznik, resp. pretrvávajúce osobitných hrozieb uplatňovania základných práv jednotlivca v digitálnom prostredí, a to *inter alia* základného práva na ochranu súkromia a na ochranu osobných údajov. Predmetné práva sú často atakované pri bežnej činnosti jednotlivca na internete, a to v prevažnej väčšine prípadov bez vedomia samotných používateľov, prostredníctvom zberu a spracúvania rôznych údajov o nich (bez ohľadu na to, či ide o osobné údaje alebo nie). Osobné a iné údaje používateľa sú využívané na rôzne účely, pričom spravodlivo dochádza k ich zhodnoteniu na úkor používateľa. Príkladom takéhoto zhodnotenia je vytváranie osobitných profilov používateľov ponúkaných subjektom, ktoré vyhľadávajú určitú skupinu používateľov, ktorým chcú adresovať reklamu na predávané produkty,

¹ Tento príspevok vznikol v rámci riešenia grantovej úlohy APVV č. 14-0598 „Elektronizácia v podnikaní s akcentom na právne a technické aspekty“ a grantovej úlohy APVV č. 17-0561 „Ludsko-právne a etické aspekty kybernetickej bezpečnosti.“

poskytované služby, resp. inú činnosť (napr. propagácia politických strán). Ako uvádza Mates, takýmito prostriedkami, ktoré umožňujú zber rozsiahleho množstva údajov v pomerne krátkej dobe „*nedisponuje výlučne štát a jeho orgány, kde je regulácia a kontrola ich využívania relatívne jednoduchšia, ale (...) takmer každý.*“² V tejto súvislosti je tak nevyhnutné posúdiť zákonnosť takýchto činností, a to nielen vo vzťahu k subjektom, ktoré zozbierané údaje o používateľoch využívajú, ale primárne vo vzťahu k subjektom, ktoré zber spracúvaných údajov zabezpečujú. Predmetom tohto príspevku je preto posúdenie právnych otázok, ktoré vyvstávajú v prípade používania jedného z prostriedkov, ktorý takýto zber a spracúvanie údajov o používateľoch umožňuje, a to konkrétne súborov cookies.

Tento príspevok čiastočne nadväzuje na autorom už publikovaný príspevok s názvom: „*New Initiatives and Approaches in the Law of Cookies in the EU,*“³ ktorý sa bližšie zaoberal návrhom Komisie na komplexné prepracovanie Smernice 2002/58/ES o súkromí a elektronických komunikáciách. Vzhľadom však na to, že predmetný návrh nebol doposiaľ prijatý, nebude navrhovaná úprava v ďalšom texte bližšie zohľadnená.

II. „NOVÉ“ PROSTRIEDKY NA ZBER A SPRACÚVANIE OSOBNÝCH ÚDAJOV

Jedným z prostriedkov, ktoré umožňujú zber osobných či iných údajov o používateľoch, sú tzv. súbory cookies. Barth charakterizuje súbory cookies ako prostriedok na prenos informácií medzi pôvodným serverom a používateľom s ich uložením v koncovom zariadení používateľa.⁴ Zjednodušene povedané, súbory cookies sú malými dátovými alebo textovými súbormi používanými servermi používateľom navštívených webových stránok za účelom zberu informácií, pričom sú ukladané priamo v koncovom zariadení používateľa. Významným je v tomto prípade rozlišovanie tzv. *first-party cookies*, ktoré vo vzťahu k používateľovi aplikuje samotná webová stránka, ktorú tento používateľ navštívil, a tzv. *third-party cookies*, ktoré pochádzajú z iných, používateľom nenavštívených, webových stránok, ktorých obsah je však súčasťou obsahu stránky používateľom navštívenej. Z hľadiska účelov, na dosiahnutie ktorých sú súbory cookies používané, možno uviesť najmä:

- a) uchovávanie informácií o preferenciách používateľa vo vzťahu k navštevovanej webovej stránke (zvolený jazyk, veľkosť písma a pod.),⁵
- b) overovanie totožnosti používateľa za účelom prihlásenia sa na konkrétnu stránku alebo na uskutočnenie obchodných transakcií online (bez potreby opätovného zadávania informácií),
- c) analýza efektívnosti a využívania konkrétnej webovej stránky (návštevnosť),
- d) analýza efektívnosti zobrazovaných reklám na stránke a realizácia cielenej online reklamy a marketingu založenej na predchádzajúcom správaní používateľa.

Relevantnou právnou úpravou vo vzťahu k súborom cookies je Smernica 2002/58/ES o súkromí a elektronických komunikáciách, ktorá bližšie upravuje podmienky používania tzv.

² MATES, P. (ed.) et al. Ochrana osobnosti, soukromí a osobních údajů. Praha: Leges, 2019. s. 31. ISBN: 978-80-7502-346-9.

³ RÓZENFELDOVÁ, L. - SOKOL, P. New Initiatives and Approaches in the Law of Cookies in the EU. In: IDIMT-2018, Strategic Modeling in Management, Economy and Society, 26th Interdisciplinary Information Management Talks. S. 303 - 310. ISBN: 978-3-99062-339-8.

⁴ BARTH, A. (2011) Request for Comments 6265: HTTP State Management Mechanism. Dostupné: <https://tools.ietf.org/html/rfc6265>

⁵ V prípade tzv. funkčných súborov cookies, ktorých účelom je najmä zjednodušenie užívateľského rozhrania a zabezpečenie individuálnych funkcionalít webového sídla, možno konštatovať, že tieto nie sú spravidla z hľadiska potreby zabezpečiť dostatočnú úroveň ochrany osobných údajov dotknutých osôb primárnym zdrojom prípadných ohrození alebo porušení tohto práva. Predmetný typ súborov cookies totiž spravidla zostáva v platnosti len počas používateľovej návštevy konkrétnej internetovej stránky a nedochádza k trvalému ukladaniu súborov cookies v zariadení používateľa. Preto možno v tomto prípade predpokladať, že za účelom ich použitia nie je príslušný subjekt povinný získať súhlas dotknutej osoby. Nevyhnutným však bude poskytnúť používateľom relevantné informácie aj v prípade tohto typu súborov cookies v požadovanom rozsahu.

prevádzkových dát. V zmysle čl. 6 (3) Smernice 2002/58/ES je poskytovateľ verejne dostupnej elektronickej komunikačnej služby oprávnený spracovávať prevádzkové dáta výlučne v prípade, „ak účastník alebo užívateľ, ktorého sa údaje týkajú, dá k tomu svoj súhlas.“⁶ Nadväzujúcou podmienkou takéhoto spracúvania je skutočnosť, že účastníkom alebo užívateľom je umožnené kedykoľvek svoj súhlas na spracovanie údajov odvolať.

Predmetné ustanovenie objasňuje Preambula (25) Smernice 2002/58/ES, ktorá vo vzťahu k súborom cookies uvádza, že ich používanie sa automaticky nevylučuje, ale „malo by byť povolené pod podmienkou, že užívatelia majú jasné a presné informácie v súlade so smernicou 95/46/ES o účele cookies alebo podobných zariadení tak, aby bolo zabezpečené, že užívatelia sú si vedomí informácií, ktoré sa nachádzajú na ich koncovom zariadení, ktoré používajú.“⁷ Nadväzne je bližšie charakterizované aj právo používateľov odmietnuť uloženie súborov cookies alebo iných podobných zariadení na ich koncovom zariadení, pričom „informácie a právo odmietnuť môžu byť ponúknuté jednorazovo pre používanie rôznych zariadení inštalovaných na koncovom zariadení užívateľa počas toho istého spojenia a tiež pre každé ďalšie používanie týchto zariadení počas ďalších spojení.“⁸

Významným vo vzťahu k právnej úprave súborov cookies sú aj ustanovenia Všeobecného nariadenia o ochrane údajov,⁹ a to najmä článok 4 (1), ktorý v rámci legálnej definície pojmu osobné údaje rozlišuje ako jeden z možných spôsobov identifikácie fyzickej osoby jej identifikáciu prostredníctvom tzv. online identifikátora. Preambula (30) tohto nariadenia v tejto súvislosti vymenúva príklady online identifikátorov pridelených fyzickým osobám ich prístrojmi, aplikáciami, nástrojmi alebo protokolmi, medzi ktoré patria *inter alia* aj súbory cookies, ktoré „môžu zanechávať stopy, ktoré sa najmä v kombinácii s jedinečnými identifikátormi a inými informáciami získanými zo serverov môžu použiť na vytvorenie profilov fyzických osôb a na ich identifikáciu.“¹⁰ Podľa novej právnej úpravy sa tak priamo predpokladá možnosť identifikácie fyzickej osoby prostredníctvom údajov zozbieraných súbormi cookies. Nemožno však tvrdiť, že týmto spôsobom bude možné fyzickú osobu identifikovať v každom prípade, nakoľko nie vždy povedú takto zozbierané informácie k jednoznačnej identifikácii konkrétnej fyzickej osoby. Bude preto potrebné v praxi tieto prípady rozlišovať, a podľa toho aplikovať príslušnú právnu úpravu.

III. SÚHLAS AKO PRÁVNÝ ZÁKLAD PRE POUŽÍVANIE SÚBOROV COOKIES

Vo vzťahu k používaniu súborov cookies má z hľadiska novoprijatej právnej úpravy ochrany osobných údajov relevanciu predovšetkým posúdenie právneho základu, na základe ktorého sú tieto súbory používané. Relevantným vo vzťahu k skúmaniu prípadnej prípustnosti, resp. neprípustnosti použitia súborov cookies za účelom spracovania osobných údajov je právny základ ustanovený v § 13 ods. 1 písm. a) zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov, a to *poskytnutie súhlasu dotknutej osoby so spracúvaním svojich osobných údajov aspoň na jeden konkrétny účel*.

Práve poskytnutie súhlasu ako právny základ spracovania osobných údajov poskytuje dotknutým subjektom najväčšiu mieru slobody pri nakladaní s vlastnými osobnými údajmi.

⁶ Článok 6 (3) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002 týkajúca sa spracovávania osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronickej komunikácie (Smernica o súkromí a elektronickej komunikácii). Ú. v. ES L 201, 31.7.2002, s.37-47.

⁷ Idem Preambula (25).

⁸ Preambula (25) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002 týkajúca sa spracovávania osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronickej komunikácie (Smernica o súkromí a elektronickej komunikácii). Ú. v. ES L 201, 31.7.2002, s.37-47.

⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov). Ú. v. L 119, 4.5.2016, s. 1-88.

¹⁰ Idem Preambula (30).

V zmysle § 5 písm. a) zákona č. 18/2018 Z. z. sa súhlasom dotknutej osoby rozumie „*akýkoľvek vážny a slobodne daný, konkrétny, informovaný a jednoznačný prejav vôle dotknutej osoby vo forme vyhlásenia alebo jednoznačného potvrdzujúceho úkonu, ktorým dotknutá osoba vyjadruje súhlas so spracúvaním svojich osobných údajov.*“¹¹

Z hľadiska legálnej definície súhlasu je vo vzťahu k používaniu súborov cookies najvýznamnejšou *požiadavka jednoznačnosti prejavu vôle* dotknutej osoby, ktorým táto osoba vyjadruje súhlas so spracúvaním svojich osobných údajov. Predmetnú požiadavku možno vo vzťahu k súborom cookies interpretovať preferovaním tzv. *opt-in princípu* pri udeľovaní súhlasu s ich používaním, ktorého podstata spočíva v požiadavke *aktívneho konania* dotknutého subjektu pri udeľovaní súhlasu. Opak predstavuje tzv. *opt-out princíp*, podľa ktorého možno súhlas udeliť aj pasívnym, konkludentným spôsobom.

V prípade udeľovania súhlasu s použitím cookies možno poukázať najmä na doterajšiu prax, ktorá za postačujúce považovala pasívne správanie dotknutej osoby, ktoré spočívalo v *nevyjadrení nesúhlasu* so spracúvaním údajov prostredníctvom súborov cookies, z ktorého odvodzovala nepriame udelenie súhlasu s takýmto spracúvaním. Na jednotlivých stránkach sa tak dotknutý subjekt mohol stretnúť s oznámeniami typu: „*Používaním tejto stránky súhlasíte s použitím súborov cookies.*“ Oznámenia tohto typu však už nemožno v zmysle účinnej právnej úpravy považovať za dostačujúce, nakoľko nespĺňajú jednu z požiadaviek na účinné udelenie súhlasu, a to už spomínanú požiadavku jednoznačnosti. Predmetné oznámenie žiadnym spôsobom neumožňuje aktívne konanie dotknutej osoby, ktorá sa v prípade, ak si toto oznámenie neprečíta, ani nemusí dozvedieť o tom, že používanie súborov cookies je s návštevou internetovej stránky spojené.

Príkladom vhodného spôsobu získania súhlasu s používaním súborov cookies by mohlo byť oznámenie vo forme: „*Táto internetová stránka používa súbory cookies na zlepšenie funkcií prehliadania. Bližšie informácie o používaní súborov cookies sú dostupné tu. Súhlasíte s ich použitím? ÁNO/NIE.*“ Uvedené oznámenie na jednej strane spĺňa požiadavku aktívneho konania dotknutej osoby, nakoľko sa vyžaduje, aby táto prejavila svoj súhlas aktívne výberom jednej z možností a jej *odkliknutím*. Kým dotknutá osoba takýmto spôsobom svoj súhlas neposkytne, nemožno súbory cookies voči nej použiť. Na strane druhej je súčasne splnená ďalšia z požiadaviek kladených na súhlas, a to *požiadavka informovanosti*. Dotknutá osoba sa stručne dozvie o účele sledovanom použitím súborov cookies (zlepšenie funkcií prehliadania, marketingové účely a pod.), pričom má možnosť získať bližšie informácie kliknutím na odkaz uvedený priamo v oznámení. Zjednodušené vymedzenie účelu použitia by malo zohľadňovať limitované vedomosti dotknutej osoby o tom, čo súbory cookies sú a na čo slúžia, ako aj skutočnosť, že jednotlivé subjekty spravidla nepovažujú uvedené oznámenia za osobitne dôležité.

Významným vo vzťahu k používaniu súborov cookies sú aj osobitné povinnosti formulované vo forme podmienok poskytnutia súhlasu so spracovaním osobných údajov podľa § 14 zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov. Relevantným v tejto súvislosti je najmä *právo dotknutej osoby kedykoľvek odvolať svoj súhlas so spracovaním osobných údajov*, o ktorom má byť dotknutá osoba informovaná predtým, ako svoj súhlas poskytne. Problematiké bude v praxi najmä dodržiavanie pravidla ustanoveného v čl. 7 ods. 3 Nariadenia (EÚ) 679/2016, podľa ktorého *má byť odvolanie súhlasu také jednoduché, ako jeho poskytnutie*. Naš zákonodarca uvedené spresňuje v § 14 ods. 3 zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov, podľa ktorého má dotknutá osoba *právo odvolať svoj súhlas, a to rovnakým spôsobom, akým ho udelila*. Prevládajúca prax získavania súhlasu s používaním súborov cookies spočíva v zobrazení oznámenia o uvedenom spravidla v spodnej časti internetovej stránky, ktoré je odlišiteľné od ostatného obsahu stránky. Po tom, ako však návštevník danej stránky

¹¹ § 5 písm. a) zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

poskytne svoj súhlas s používaním súborov cookies, sa predmetné oznámenie už návštevníkovi ďalej nezobrazuje. Za účelom umožnenia odvolania súhlasu dotknutej osobe tak preto bude potrebné na danej internetovej stránke uviesť určitý odkaz, prostredníctvom ktorého bude môcť daná osoba svoj súhlas odvolať. Takýto odkaz by mal byť primerane viditeľný a dostupný, a to prinajmenšom v rozsahu, v akom bolo predtým zobrazené na stránke samotné oznámenie vyžadujúce udelenie súhlasu. Bude zaujímavé sledovať, ako sa jednotlivé internetové stránky vysporiadajú s touto požiadavkou, a v prípade jej nesplnenia, v akom rozsahu sa budú dotknuté osoby domáhať svojho práva na odvolanie súhlasu s používaním súborov cookies priamo voči týmto stránkam. Je však potrebné uviesť, že v súčasnosti existujú aplikácie, ktoré si môže dotknutá osoba nainštalovať priamo do prehliadača, a ktoré slúžia práve na odstránenie súborov cookies vo vzťahu ku konkrétnej internetovej stránke. Uvedené značne zjednodušuje situáciu dotknutej osobe, ktorá síce priamo svoj súhlas s používaním cookies neodvolá, avšak výmazom všetkých cookies, ktoré boli v jej zariadení po udelení takéhoto súhlasu uložené, efektívne zabráni ich ďalšiemu používaniu (napr. aplikácia Forget Me dostupná v internetovom obchode prehliadača Google Chrome).

IV. ROZHODNUTIE SÚDNEHO DVORA VO VECI C-210/16 WIRTSCHAFTSAKADEMIE SCHLESWIG-HOLSTEIN

Prvým z prípadov, kedy sa použitiu súborov cookies za účelom zberu a spracovania osobných údajov, venoval aj Súdny dvor, bolo v rámci jeho Rozsudku vo veci C-210/16 Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein. Predmetom sporu vo veci samej bolo *inter alia* riešenie (spolu)zodpovednosti správcu fanúšikovskej stránky (ďalej len „správca“) vytvorenej na platforme Facebook za zber a následné spracovanie osobných údajov osôb, ktoré predmetnú stránku navštívili. Konkrétne sa na účely zberu a spracovania osobných údajov návštevníkov stránky využívala osobitná funkcia poskytovaná spoločnosťou Facebook pod názvom „Facebook Insight“. Podstatou tejto funkcie je zber údajov o návštevníkoch stránky prostredníctvom skrytých súborov cookies, pričom každý z týchto súborov obsahuje jedinečný kód užívateľa, ktorý je aktívny po dobu dvoch rokov (tzv. *persistent cookies*), a ktorý sa ukladá na zariadenie návštevníka. Súčasne možno tento kód užívateľa priradiť k údajom o pripojení užívateľov zaregistrovaných na platforme Facebook. Takto zozbierané údaje sú následne spoločnosťou Facebook spracované a výsledky spracovania sú poskytnuté správcom formou anonymných štatistických údajov o návštevníkoch stránky. Predmetná funkcia je poskytovaná spoločnosťou Facebook bezodplatne a za nezmeniteľných podmienok používania.

V rámci prvej a druhej prejudiciálnej otázky Súdny dvor skúmal, či vtedy platná právna úprava (Smernica 95/46/ES) umožňovala založenie zodpovednosti subjektu, ktorý má postavenie správcu fanúšikovskej stránky umiestnenej na sociálnej sieti, v prípade porušenia pravidiel o ochrane osobných údajov, a to z dôvodu voľby vykonanej týmto subjektom využiť túto sociálnu sieť na šírenie svojej informačnej ponuky.

V prvom rade Súdny dvor prihliadol na účel právnej úpravy, ktorým je zabezpečenie vysokej úrovne ochrany základných práv a slobôd fyzických osôb, a to najmä ich práva na ochranu súkromia v súvislosti so spracovaním osobných údajov.

V druhom rade poskytol Súdny dvor výklad pojmu *prevádzkovateľ*, pričom zdôraznil úmyselne široko koncipovanú definíciu tohto pojmu, ktorá má prispieť k dosiahnutiu vymedzeného účelu právnej úpravy. V zmysle uvedeného Súdny dvor súčasne poukázal na skutočnosť, že pojem prevádzkovateľ „*nevyhnutne neodkazuje na jediný subjekt a môže sa týkať viacerých subjektov, ktoré sa na tomto spracovaní zúčastňujú*“,¹² pričom každý z týchto subjektov bude

¹² Rozsudok Súdneho dvora vo veci C-210/16 Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein, ECLI:EU:C:2018:388, bod 29.

povinný dodržiavať povinnosti, ktoré mu vyplývajú z príslušnej právnej úpravy ochrany osobných údajov.

V tejto súvislosti bola ako hlavný prevádzkovateľ identifikovaná spoločnosť Facebook Inc. a na území EÚ spoločnosť Facebook Ireland, nakoľko tieto spoločnosti primárne určujú účely a prostriedky spracovania osobných údajov užívateľov platformy Facebook, ako aj osôb, ktoré navštívili fanúšikovské stránky umiestnené na tejto platforme. Súdny dvor následne skúmal, či bude pod pojem prevádzkovateľa spadať aj Wirtschaftsakademie ako správca fanúšikovskej stránky vytvorenej na platforme spoločnosti Facebook, tzn. skúmal či a v akom rozsahu sa tento subjekt podieľa na určovaní účelov a prostriedkov spracovania osobných údajov.

Samotný proces vytvorenia fanúšikovskej stránky na platforme Facebook je založený na základe uzavretia osobitnej zmluvy so spoločnosťou Facebook Ireland o zriadení predmetnej stránky, v zmysle ktorej subjekt súhlasí s podmienkami používania tejto stránky, vrátane súvisiacej politiky vo vzťahu k používaným súborom cookies. Po vytvorení a sprevádzkovaní takejto stránky spoločnosť Facebook prostredníctvom súborov cookies zbiera a následne spracúva údaje o návštevníkoch tejto stránky, a to bez ich vedomia, nakoľko ani spoločnosť Facebook ani samotný správca o používaní súborov cookies návštevníkov stránky žiadnym spôsobom neinformujú. Výsledky spracovania osobných údajov slúžia na dvojaký účel:

- a) spoločnosť Facebook ich využíva za účelom zlepšenia vlastného systému reklamy, ktorú šíri v rámci svojej siete;
- b) správcovi stránky sú poskytnuté predmetné výsledky v anonymizovanej štatistickej podobe, a to na účely zlepšenia vlastnej činnosti, nakoľko správca takto môže „zistiť profil návštevníkov, ktorí kladne hodnotia jeho fanúšikovskú stránku, alebo ktorí využívajú jeho aplikácie, s cieľom ponúknuť im relevantnejší obsah a rozvinúť funkcie, o ktoré by títo návštevníci mohli mať väčší záujem.“¹³

Aj napriek skutočnosti, že samotné používanie sociálnej siete nezakladá spoluzodpovednosť užívateľa tejto siete za spracovanie osobných údajov touto sieťou, Súdny dvor dospel k záveru, že správca fanúšikovskej stránky umiestnenej na Facebooku vytvorením takejto stránky *umožňuje* spoločnosti Facebook, aby umiestňovala súbory cookies na zariadeniach akýchkoľvek osôb, ktoré predmetnú stránku navštívili, a to bez ohľadu na to, či tieto osoby majú alebo nemajú vlastný účet na tejto sociálnej sieti. V druhom uvedenom prípade možno pritom konštatovať vyššiu mieru zodpovednosti správcu za spracovanie osobných údajov návštevníka, ktorý by inak platformu nenavštívil. Z hľadiska spôsobu, akým správca prispieva k spracovaniu osobných údajov, Súdny dvor poukázal najmä na skutočnosť, že tento si pri vytvorení svojej stránky môže napr. zvoliť kritériá pre vypracovanie štatistik o návštevníkoch stránky, vymedziť kategórie osôb, ktorých osobné údaje budú spracúvané (cieľová skupina) a pod.

Skutočnosť, že výsledky spracovania sú správcovi poskytované v anonymizovanej podobe, nepovažoval Súdny dvor za relevantnú, nakoľko uvedené výsledky sú založené na predchádzajúcom zbere a spracovaní osobných údajov, pričom právna úprava „*nevyžaduje, aby v prípade, ak ide o spoluzodpovednosť viacerých subjektov za to isté spracovanie, mal každý z nich prístup k dotknutým osobným údajom.*“¹⁴ Predpokladom založenia zodpovednosti tak nie je skutočnosť, že obaja prevádzkovatelia (spoločnosť Facebook ako aj správca fanúšikovskej stránky) majú prístup k spracúvaným údajom.

V zmysle vyššie uvedeného dospel Súdny dvor k záveru, že správca fanúšikovskej siete (Wirtschaftsakademie) sa svojou činnosťou, ktorá spočíva o. i. v nastavení parametrov napr.

¹³ Idem bod 34.

¹⁴ Rozsudok Súdneho dvora vo veci C-210/16 Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein, ECLI:EU:C:2018:388, bod 38.

podľa svojej cieľovej skupiny, ako aj cieľov riadenia alebo podpory svojich činností, *podieľa* na určení účelov a prostriedkov spracovania osobných údajov návštevníkov predmetnej stránky, a preto musí byť tento subjekt považovaný za prevádzkovateľa v zmysle platnej právnej úpravy, a to spolu so spoločnosťou Facebook Ireland. Mieru zodpovednosti, ktorú možno pripísať jednotlivým prevádzkovateľom, bude potrebné posúdiť podľa okolností konkrétneho prípadu, nakoľko „*existencia spoločnej zodpovednosti neznamená nevyhnutne rovnakú zodpovednosť rôznych subjektov, ktorých sa týka spracovanie osobných údajov.*“¹⁵

Vyššie analyzované rozhodnutie Súdneho dvora poukazuje na význam ktorý zohráva použitie súborov cookies, ktoré ako online identifikátory umožňujú zber údajov, ktoré môžu slúžiť na priamu alebo nepriamu identifikáciu fyzickej osoby, a to či už samostatne alebo v spojení s ďalšími údajmi dostupnými prevádzkovateľovi.

IV. ROZHODNUTIE SÚDNEHO DVORA VO VECI C-673/17 PLANET49

1. Skutkový stav vo veci

Najnovšie rozhodnutie Súdneho dvora vo veci C-673/17 Planet49 sa vo vzťahu k súborom cookies zaoberalo spôsobom, akým má byť v konkrétnom prípade poskytnutý súhlas používateľa s ich použitím na spracovanie osobných údajov. V predmetnej veci spoločnosť Planet49 GmbH usporiadala reklamnú výhernú hru realizovanú online na doméne www.dein-macbook.de. V prípade, ak sa používateľ chcel tejto hry zúčastniť, bol povinný uviesť vybrané osobné údaje, a to poštové smerovacie číslo, meno a svoju adresu, pričom pod formulárom na vyplnenie týchto údajov sa nachádzali dve políčka na začiatku. Prvým začiatkovým políčkom organizátor sledoval získanie súhlasu používateľa s tým, aby ho niektorí sponzori a spolupracujúci partneri organizátora mohli informovať o ponukách z príslušnej obchodnej oblasti s možnosťou odvolania tu poskytnutého súhlasu kedykoľvek a s odkazom na ďalšie informácie. Začiatkovie tohto políčka bolo podmienkou účasti používateľa na predmetnej hre.

Druhým začiatkovým políčkom, ktorého začiatkovie *nepodmieňovalo* účasť používateľa na hre (o čom však používateľ nebol informovaný), mohol tento poskytnúť súhlas s tým, aby boli u neho využité tzv. služby webovej analýzy poskytované spoločnosťou Remintrex. Uvedené malo byť dosiahnuté tým, že organizátor hry po registrácii uloží v koncovom zariadení používateľa súbory cookies, ktoré mu umožnia vyhodnotenie používateľovho správania pri prehliadaní a používaní webových stránok reklamných partnerov, a tým aj následnú realizáciu záujmovo orientovanej reklamy. V rámci textu nachádzajúceho sa pri tomto začiatkovacom políčkom sa nachádzal odkaz na webovú stránku s bližšími informáciami ohľadom uvedeného, a to konkrétne informáciu o možnosti používateľa kedykoľvek vymazať súbory cookies, ďalej informácie, ktoré sa týkali najmä označenia jednotlivých súborov cookies, ktoré mali byť použité, s uvedením ich stručnej charakteristiky, určením miesta ich uloženia (na pevnom disku používateľa) ako aj účelu ich použitia, ktorým bolo *umožnenie príjemnejšej a efektívnejšej reklamy*. Používateľom bolo súčasne náhodne vygenerované číslo ID naviazané na ich registračné údaje. Prostredníctvom uvedeného bolo následne možné určiť, či konkrétny používateľ navštívil webovú stránku niektorého z reklamných partnerov registrovaných u spoločnosti Remintrex, produkt, o ktorý sa tento používateľ zaujímal, ako aj skutočnosť, či došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy. Po vyhodnotení týchto informácií tak mohol organizátor zasielať používateľom cielené reklamné email-y zohľadňujúce nimi prejavované záujmy vo vzťahu k jednotlivým reklamným partnerom. Používateľ bol súčasne informovaný o možnosti odstrániť použité súbory cookies, a to kedykoľvek prostredníctvom svojho prehliadača, ako aj

¹⁵ Idem bod 43.

o svojom práve kedykoľvek odvolať svoj súhlas. Významnou je v tomto prípade skutočnosť, že druhé začiarkavacie políčko bolo *vopred začiarknuté*.

2. Spôsob udelenia súhlasu so spracovaním osobných údajov

Prvou otázkou, ktorou sa Súdny dvor zaoberal, bola otázka účinnosti súhlasu so spracovaním osobných údajov v zmysle príslušnej právnej úpravy v prípade, ak je ukladanie informácií v koncovom zariadení používateľa internetovej stránky alebo prístupovanie k informáciám, ktoré sú tam už uložené, prostredníctvom súborov cookies, povolené na základe vopred označeného začiarkavacieho políčka, ktorého označenie musí používateľ zrušiť, aby tak *odmietol dať svoj súhlas*.

Pri riešení tejto otázky Súdny dvor úvodom potvrdil, že vo veci samej *dochádza k spracúvaniu osobných údajov*, a to na základe pridelenia čísla ID používateľom, ktoré je spojené s ich registračnými údajmi (meno, adresa). Uvedené spojenie personalizuje osobné údaje uložené v súboroch cookies pri aktivitách používateľa na internete. Skutočnosť, že dochádza k spracúvaniu osobných údajov, nenamietal ani organizátor hry - spoločnosť Planet49.

Súdny dvor následne skúmal problematiku *spôsobu udelenia súhlasu* používateľom na spracovanie svojich osobných údajov. Vo vzťahu k čl. 5 (3) Smernice 2002/58/ES Súdny dvor uviedol, že predmetné ustanovenie síce priamo neupravuje spôsob, akým má byť súhlas daný, ale doslovným výkladom podmienky „dal súhlas“ možno konštatovať, že „*na vyjadrenie súhlasu je potrebné konanie používateľa*“.¹⁶ Nadväzne možno poukázať na Preambulu (17) Smernice 2002/58/ES, ktorá vo vzťahu k tejto otázke uvádza: „*súhlas môže byť daný akýmkoľvek vhodným spôsobom umožňujúcim vyjadrenie špecifického želania, ktoré nastane na základe slobodného a vecného rozhodnutia užívateľa, vrátane označenia poľa na webovej stránke internetu*“.¹⁷

Následne Súdny dvor poukázal na možnosť aplikácie ustanovení Smernice 95/46/ES ohľadom definície súhlasu, na ktorú odkazuje aj priamo čl. 2 písm. f) Smernice 2002/58/ES, ktorý uvádza, že „*súhlas užívateľa alebo účastníka zodpovedá súhlasu dátového subjektu v súlade so Smernicou 95/46/ES*“.¹⁸ Uvedené bližšie ozrejmúje Preambula (17) Smernice 2002/58/ES, ktorá prikladá súhlasu poskytnutému v zmysle ustanovení tejto Smernice rovnaký význam, aký má súhlas dátového subjektu v zmysle príslušnej právnej úpravy.

Generálny advokát Szpunar vo svojich Návrhoch k prejednávanej veci poukázal na jednotlivé náležitosti súhlasu vyplývajúce z jeho legálnej definície,¹⁹ a to konkrétne:

- a) *požiadavka aktívneho súhlasu*, ktorá vyplýva z čl. 2 písm. h) Smernice 95/46/ES, ktorý poukazuje na potrebu *indikácie prianí* subjektu, od ktorého sa súhlas získava, ako aj z čl. 7 písm. a) tejto smernice, ktorý ustanovuje podmienku *jednoznačného udelenia* súhlasu, pričom platí, že nejednoznačnosť možno odstrániť len aktívnym, a nie pasívnym správaním. Z uvedeného generálny advokát usudzuje, že „*v tomto zmysle nepostačuje, že používateľovo vyjadrenie súhlasu je vopred naformulované a že používateľ musí aktívne namietat, ak nesúhlasí so spracovaním údajov*“²⁰ nakoľko nie je jednoznačné, či si používateľ prečítal informácie, ktoré mu boli poskytnuté, a teda či poskytol svoj súhlas slobodne, s uvedomením si skutočnosti, že jeho poskytnutie mohol odmietnuť.

¹⁶ Rozsudok Súdneho dvora zo dňa 1. októbra 2019 vo veci C-673/17 Planet49, ECLI:EU:C:2019:801. Bod 49.

¹⁷ Preambula (17) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002 týkajúca sa spracovávania osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (Smernica o súkromí a elektronických komunikáciách) *Ú. v. ES L 201, 31.7.2002, s.37-47*.

¹⁸ Idem čl. 2 písm. f).

¹⁹ Bližšie pozri kapitolu č. 3 tohto príspevku.

²⁰ Návrhy generálneho advokáta Maciej Szpunar zo dňa 21. marca 2019 vo veci C-673/17 Planet 49, ECLI:EU:C:2019:246. Bod 61.

- b) *požiadavka samostatného súhlasu*, ktorá sa prejavuje v tom, že „*činnosť, ktorej sa používateľ venuje na internete (...) a poskytnutie súhlasu nemôžu tvoriť jeden a ten istý úkon, najmä z pohľadu účastníka sa poskytnutie súhlasu nemôže javiť ako vedľajšie popri účasti na výhernej hre,*“²¹ ale musí ísť o dva rovnocenné úkony.
- c) *požiadavka informovať subjekt v plnom rozsahu*, ktorá umožňuje používateľom posúdiť, či je určitá činnosť na internete podmienená poskytnutím súhlasu, ako aj či sú následne ochotní za účelom realizácie tejto činnosti takýto súhlas poskytnúť.

Generálny advokát taktiež poukázal na skutočnosť, že uvedené požiadavky platia aj pre Nariadenie (EÚ) 679/2016, ktoré nahradilo dovtedy platnú Smernicu 95/46/ES. Súčasne však platí, že nové znenie definície súhlasu podľa čl. 4 (11) Nariadenia²² je užšie v porovnaní s predchádzajúcou úpravou, keďže „*vyžaduje jednoznačný prejav vôle dotknutej osoby a jednoznačný potvrdzujúci úkon vyjadrujúci súhlas so spracovaním osobných údajov.*“²³ Rovnako je relevantným aj ustanovenie Preambuly (32) Nariadenia (EÚ) 679/2016, podľa ktorého by poskytnutie súhlasu „*mohlo zahŕňať označenie políčka pri návšteve internetového webového sídla, zvolenie technických nastavení služieb informačnej spoločnosti alebo akékoľvek iné vyhlásenie či úkon, ktorý v tomto kontexte jasne znamená, že dotknutá osoba súhlasí s navrhovaným spracúvaním jej osobných údajov. Mlčanie, vopred označené políčka alebo nečinnosť by sa preto nemali pokladať za súhlas.*“²⁴ Z uvedeného je zrejmé, že Nariadenie (EÚ) 679/2016 výslovne vyžaduje poskytnutie *aktívneho súhlasu*.

Z Nariadenia (EÚ) 679/2016 možno vyčítať aj realizáciu vyššie uvedenej požiadavky samostatného súhlasu, a to konkrétne z ustanovenia Preambuly (43), podľa ktorého sa „*súhlas nepovažuje za poskytnutý slobodne, ak nie je možné dať samostatný súhlas na jednotlivé spracovateľské operácie osobných údajov napriek tomu, že by to bolo v konkrétnom prípade vhodné, alebo ak sa plnenie zmluvy vrátane poskytnutia služby podmieňuje takýmto súhlasom, aj keď to na takéto plnenie nie je takýto súhlas nevyhnutný.*“²⁵

Z uvedeného mal Generálny advokát za to, že v prejednávanej veci *nejde o účinný súhlas*, a to po prvé z dôvodu nesplnenia požiadavky aktívneho súhlasu, čomu nezodpovedá skutočnosť, že používateľ musí zrušiť začiarknuté políčko a tak vyjadriť svoj nesúhlas s používaním súborov cookies, a po druhé z dôvodu nerozdelenia účasti na hre a poskytnutia súhlasu s používaním súborov cookies na dva rôzne navzájom rovnocenné úkony, nakoľko „*v prejednávanej veci sa súhlas so súbormi cookies vskutku javí ako vedľajší v tom zmysle, že nie je vôbec jasné, že tvorí časť samostatného úkonu*“²⁶ (požiadavka samostatného súhlasu).

Súdny dvor, ktorý obdobne poukázal na jednotlivé problematické aspekty spôsobu, akým bol súhlas poskytnutý v prejednávanej veci, dospel totožne k záveru, že súhlas nemožno považovať za účinne daný, ak „*je ukladanie informácií v koncovom zariadení používateľa internetovej stránky alebo pristupovanie k informáciám, ktoré sú tam už uložené, na základe cookies, povolené prostredníctvom vopred označeného začiarkavacieho políčka, ktorého označenie musí používateľ zrušiť, aby tak odmietol dať svoj súhlas.*“²⁷

²¹ Idem bod. 66.

²² Podľa čl. 4 (11) Nariadenia (EÚ) 679/2016 sa súhlasom dotknutej osoby rozumie „*akýkoľvek slobodne daný, konkrétny, informovaný a jednoznačný prejav vôle dotknutej osoby, ktorým formou vyhlásenia alebo jednoznačného potvrdzujúceho úkonu vyjadruje súhlas so spracúvaním osobných údajov, ktoré sa jej týka.*“

²³ Návrhy generálneho advokáta Maciej Szpunar zo dňa 21. marca 2019 vo veci C-673/17 Planet49, ECLI:EU:C:2019:246. Bod 70.

²⁴ Preambula (32) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov). Ú. v. L 119, 4.5.2016, s. 1-88.

²⁵ Idem Preambula (43).

²⁶ Návrhy generálneho advokáta Maciej Szpunar zo dňa 21. marca 2019 vo veci C-673/17 Planet49, ECLI:EU:C:2019:246. bod. 89.

²⁷ Rozsudok Súdneho dvora zo dňa 1. októbra 2019 vo veci C-673/17 Planet49, ECLI:EU:C:2019:801. Bod 65.

3. Úroveň ochrany poskytovanej v prípade osobných alebo iných údajov

Ďalšou otázkou, ktorú Súdny dvor v prejednávanej veci skúmal, bolo posúdenie existencie prípadných rozdielov v prípade, ak informácie uložené v koncovom zariadení používateľa alebo informácie, do ktorých sa v takom zariadení nahliada, predstavujú alebo nepredstavujú osobné údaje v zmysle príslušnej úpravy. Zjednodušene povedané, Súdny dvor skúmal, či možno rozlišovať osobitnú úroveň ochrany v prípade, ak informácie zozbierané súbormi cookies možno klasifikovať ako osobné údaje alebo nie.

Súdny dvor v tomto prípade odkázal na znenie čl. 5 (3) Smernice 2002/58/ES, ktoré „odkazuje na „ukladanie informácií“ a na „získavanie prístupu k informáciám, ktoré už boli uložené,“ bez toho, aby boli tieto informácie kvalifikované, alebo aby bolo spresnené, že tieto informácie musia byť osobnými údajmi.“²⁸ Zo samotného znenia tejto Smernice je tak zrejmé, že nesledovala poskytnutie adekvátnej ochrany výlučne vo vzťahu k informáciám, ktoré predstavujú osobné údaje, ale aj vo vzťahu k iným informáciám týkajúcich sa používateľov, a to v kontexte ochrany ich súkromia pred takýmito zásahmi. Uvedené možno odôvodniť aj v zmysle Preambuly (24) Smernice 2002/58/ES, podľa znenia ktorej akékoľvek informácie uložené v koncovom zariadení používateľa možno považovať za informácie, ktoré sú súčasťou súkromnej sféry používateľa a podliehajú ochrane podľa Európskeho dohovoru na ochranu ľudských práv a základných slobôd, nakoľko sú spôsobilé „vstúpiť do koncového zariadenia užívateľa bez ich vedomia, aby získali prístup k informáciám, ukladali tajné informácie alebo zistili aktivity užívateľa a môžu vážne narušiť súkromie užívateľa.“²⁹

V dôsledku uvedeného tak Súdny dvor dospel k záveru, že v prípade informácií zbieraných prostredníctvom súborov cookies nie je relevantným klasifikácia týchto informácií na osobné alebo iné údaje, nakoľko všetky takéto informácie sa vzťahujú na súkromie používateľa, ktorému je potrebné poskytnúť adekvátnu ochranu.

4. Obsah informačnej povinnosti poskytovateľa služieb v prípade používania súborov cookies

Predmetom druhej prejudiciálnej otázky, ktorú položil Súdnemu dvoru vnútroštátny súd, bolo posúdenie informačnej povinnosti poskytovateľa služieb, ktorý za účelom zberu a spracúvania informácií o používateľovi používa súbory cookies, a to konkrétne či súčasťou informácií, ktoré je poskytovateľ služieb povinný poskytnúť používateľovi, sú aj informácie o dĺžke funkčnosti súborov cookies ako aj o prípadnom prístupe tretích strán k týmto informáciám.

Zaujímavý prístup pri riešení uvedeného problému zvolil generálny advokát, ktorý v tomto prípade aplikoval vo vzťahu k používateľovi koncept priemerného európskeho spotrebiteľa, ktorý je riadne informovaný a primerane pozorný a obozretný a ktorý je schopný úplnou znalosťou veci urobiť rozhodnutie o záväzku. Uvedené odôvodnil blízkosťou pojmov používateľ a poskytovateľ s pojmi spotrebiteľ a obchodník. Aplikáciou tohto konceptu dospel generálny advokát k záveru, že „vzhľadom na technickú zložitosť súborov cookies, nesúmernosť informácií medzi poskytovateľom a používateľom a všeobecnejšie vzhľadom na relatívnu neznalosť akéhokoľvek priemerného používateľa internetu nemôže očakávať, že bude mať vysokú úroveň znalostí o funkčnosti súborov cookies.“³⁰ Kompenzáciou tohto stavu neznalosti

²⁸ Idem bod 68.

²⁹ Preambula (24) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002 týkajúca sa spracúvania osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (Smernica o súkromí a elektronických komunikáciách)Ú. v. ES L 201, 31.7.2002, s.37-47.

³⁰ Návrhy generálneho advokáta Maciej Szpunar zo dňa 21. marca 2019 vo veci C-673/17 Planet49, ECLI:EU:C:2019:246. Bod 114.

a informačnej asymetrie, ktorá vzniká medzi poskytovateľom služieb a používateľom, by preto malo byť poskytnutie takého súboru informácií, ktorý používateľovi umožní prijať informované rozhodnutie o udelení resp. neudelení súhlasu, ktorému predchádza zohľadnenie relevantných otázok s tým spojených, a to najmä následky takéhoto udelenia resp. neudelenia.

Súdny dvor zvolil v tomto prípade odlišný prístup, keď pri výpočte informácií spadajúcich do informačnej povinnosti poskytovateľa služieb vychádzal priamo z výkladu príslušnej právnej úpravy, a to konkrétne z čl. 10 Smernice 95/46/ES, ktorý obsahuje výpočet informácií, ktoré majú byť poskytnuté používateľovi, pričom tieto informácie zahŕňajú *inter alia* akékoľvek informácie, ak sú potrebné, so zreteľom na špecifické okolnosti za ktorých sa údaje zhromažďujú, na zaručenie správneho spracovania vzhľadom na dotknutú osobu. Napriek tomu, že výpočet informácií v tomto ustanovení neobsahuje informáciu o dĺžke funkčnosti, vzhľadom na to, že uvedené ustanovenie je formulované v podobe povinnosti poskytovateľa poskytnúť *aspoň* tam vymedzené údaje, Súdny dvor konštatoval, že ide v danom prípade o demonštratívny výpočet, ktorý možno doplniť o dodatočné informácie relevantné podľa okolností konkrétneho prípadu. Uvedené potvrdzuje aj súčasné znenie čl. 13 (2) (a) Nariadenia (EÚ) 679/2016, ktoré priamo uvádza v rámci zoznamu informácií, ktoré je prevádzkovateľ povinný poskytnúť dotknutej osobe pri získavaní osobných údajov potrebných na zabezpečenie spravodlivého a transparentného spracúvania, aj informáciu o dobe uchovávanía osobných údajov, alebo, ak to nie je možné, kritériá na jej určenie. Práve dĺžka funkčnosti súborov cookies bude predstavovať informáciu s vysokým významom pre používateľa, nakoľko dlhodobý zber a spracúvanie informácií o činnostiach používateľa na internete sú spôsobilé významným spôsobom zasiahnuť do súkromia a osobných údajov jednotlivca. Uvedené je možné zdôrazniť aj tým, že súbory cookies sú často ukladané v koncovom zariadení používateľa na dlhšie obdobie (spravidla viac ako rok) a počas celého tohto obdobia pôsobia na účel, na ktorý boli použité po prvý krát, pričom žiadna právna norma nijakým spôsobom neupravuje maximálnu dĺžku ich používania. Práve informácia o dĺžke funkčnosti súborov cookies tak môže významným spôsobom prispieť k informovanému rozhodnutiu používateľov povoliť alebo nepovoliť ich používanie a uloženie v koncových zariadeniach používateľov.

Vo vzťahu k poskytnutiu informácií ohľadom prístupu tretích strán k informáciám získaným použitím súborov cookies Súdny dvor priamo poukázal na čl. 10 písm. c) Smernice 95/46/ES ako aj čl. 13 (1) písm. e) Nariadenia (EÚ) 679/2016, ktoré medzi informácie, ktoré majú byť poskytnuté prevádzkovateľom používateľovi, výslovne zaraďujú aj informácie o príjemcoch alebo o kategóriách príjemcov údajov. Uvedené obdobie zvyšuje možnosť používateľa udeliť informovaný súhlas s používaním súborov cookies alebo iných podobných zariadení slúžiacich na zber údajov. Relevancia uvedeného spočíva aj v skutočnosti, že voči používateľom sú často používané nielen súbory cookies, ktoré sú naviazané na doménu webovej stránky, ktorú používateľ skutočne navštívil (tzv. *first-party cookies*), ale aj súbory cookies, ktoré pochádzajú z domén iných webových stránok, ktoré síce používateľ nenavštívil priamo, ale ich obsah bol čiastočne zobrazený na doméne stránky, ktorú používateľ navštívil (tzv. *third-party cookies*). Následne tak používateľ nemá vedomosť o tom, ktoré všetky subjekty prevádzkujúce domény webových stránok majú na jeho koncovom zariadení uložené súbory cookies. Oboznámenie používateľa aj s týmito skutočnosťami je preto nevyhnutným predpokladom pre udelenie informovaného súhlasu v konkrétnom prípade.

IV. ZÁVER

Predmetom tohto príspevku bolo posúdenie vplyvu novej právnej úpravy ochrany osobných údajov obsiahnutej v Nariadení (EÚ) 679/2016 vo vzťahu k používaniu súborov cookies za účelom zberu a následného spracovania informácií rôzneho charakteru týkajúcich sa používateľa, a to predovšetkým s prihliadnutím na problematiku udeľovania súhlasu s ich použí-

tím zo strany používateľa a podmienkami pre účinné udelenie tohto súhlasu. Bližšie boli analyzované dve rozhodnutia Súdneho dvora, a to vo veci C-210/16 Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein, ktoré sa zaoberalo otázkou identifikácie subjektu zodpovedného za spracovanie osobných údajov prostredníctvom súborov cookies, ako aj vo veci C-673/17 Planet49, ktoré skúmalo jednotlivé náležitosti týkajúce sa súhlasu poskytovaného za účelom oprávneného spracúvania osobných údajov.

Najvýznamnejšia zmena, ktorú priniesla nová právna úprava v skúmanej veci, spočíva v zmene prístupu čo sa týka spôsobu udeľovania súhlasu. Konkrétne do účinnosti Nariadenia (EÚ) 679/2016 sa uznával ako právny základ spracovania osobných údajov prostredníctvom súborov cookies aj súhlas poskytnutý pasívnym, konkludentným spôsobom. V súčasnosti je uvedené už neprípustné a právna úprava výslovne vyžaduje aktívne konanie používateľa, ktoré mu musí byť umožnené zo strany poskytovateľa služby. Nadväzne sú kladené osobitné informačné povinnosti poskytovateľovi služby s účelom dostatočne oboznámiť používateľa s relevantnými aspektmi používania súborov cookies. Ako uvádza Fořt, „požiadavky na súhlas a jeho vyjadrenie budú podľa Nariadenia (EÚ) 679/2016 výrazne prísnejšie ako podľa doterajšej právnej úpravy a doposiaľ udelené súhlasy nebudú podľa Nariadenia spravidla použiteľné.“³¹

Významným je súčasne priblíženie informačnej povinnosti prevádzkovateľa v prípade, ak tento používa súbory cookies, a to vo vzťahu k vymedzeniu dĺžky funkčnosti súborov cookies (doba pôsobenia) ako aj informácií o príjemcoch alebo o kategóriách príjemcov údajov ako informácií obligatórne uvádzaných vo vzťahu k dotknutým subjektom.

Vyššie analyzované zmeny v právnej úprave sa pokúšajú reagovať na nové výzvy pre ochranu základných práv jednotlivca v digitálnom prostredí, a to najmä skúmaných práv na ochranu súkromia a na ochranu osobných údajov. Podľa Polčáka „k strate súkromia v digitálnom veku dochádza predovšetkým preto, že väčšina spoločnosti nie je schopná oceniť reálnu hodnotu, ktorú pre nich zachovávanie ich súkromia má, a preferuje služby, ktoré namiesto priamych platieb speňajú používateľom vytvorené dáta.“³² Práve neuvedomovanie si hodnoty informácií, ktoré používatelia často bez hlbšej úvahy poskytujú na internete rôznym subjektom, priamo vyžaduje vynahradenie používateľovej nevedomosti resp. nezáujmu právnu úpravou, ktorá zaručí používateľom legislatívne stanovený štandard ochrany. V tomto prípade možno jednoznačne podporiť snahu zákonodarcu o výraznejšie zapojenie jednotlivca do procesu ochrany svojich dotknutých základných práv a prekonať tak častý nezáujem alebo neochotu zaoberať sa uvedeným vo vlastnej réžii. Následne zostáva už na používateľoch samotných, ako pristúpia k ochrane svojich základných práv, a či práve prijaté zmeny budú viesť k vyššej miere kontroly používateľa nad informáciami, ktoré sa ho týkajú a ktoré majú poskytovatelia záujem získať a následne zhodnotiť na internete.

KLÚČOVÉ SLOVÁ

ochrana súkromia, ochrana osobných údajov, súbory cookies, zodpovednosť, súhlas

KEY WORDS

protection of privacy, protection of personal data, cookies, liability, consent

POUŽITÁ LITERATÚRA

1. BARTH, A. (2011) Request for Comments 6265: HTTP State Management Mechanism. DOI: 10.17487/RFC6265.

³¹ PATTYNOVÁ, J. - SUCHÁNKOVÁ, L. - ČERNÝ, J. a kol. Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR). Data a soukromí v digitálním světě. Komentář. Praha: Leges, 2018. s. 103. ISBN: 978-80-7502-288-2.

³² POLČÁK, R. a kol. Právo informačních technologií. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. s. 427. ISBN: 978-80-7598-0458.

2. MATES, P. (ed.) et al. Ochrana osobnosti, soukromí a osobních údajů. Praha: Leges, 2019. ISBN: 978-80-7502-346-9. S. 427.
3. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov). Ú. v. L 119, 4.5.2016, s. 1-88.
4. Návrhy generálneho advokáta Maciej Szpunar zo dňa 21. marca 2019 vo veci C-673/17 Planet 49, ECLI:EU:C:2019:246.
5. PATTYNOVÁ, J. - SUCHÁNKOVÁ, L. - ČERNÝ, J. a kol. Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR). Data a soukromí v digitálním světě. Komentář. Praha: Leges, 2018. ISBN: 978-80-7502-288-2. S. 488.
6. POLČÁK, R. a kol. Právo informačních technologií. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. ISBN: 978-80-7598-045-8. S. 656.
7. RÓZENFELDOVÁ, L. - SOKOL, P. New Initiatives and Approaches in the Law of Cookies in the EU. In: IDIMT-2018, Strategic Modeling in Management, Economy and Society, 26th Interdisciplinary Information Management Talks. ISBN: 978-3-99062-339-8. s. 303 - 310.
8. Rozsudok Súdneho dvora zo dňa 5. júna 2018 vo veci C-210/16 Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein, ECLI:EU:C:2018:388.
9. Rozsudok Súdneho dvora zo dňa 1. októbra 2019 vo veci C-673/17 Planet 49, ECLI:EU:C:2019:801.
10. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002 týkajúca sa spracovávaní osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (Smernica o súkromí a elektronických komunikáciách). Ú. v. ES L 201, 31.7.2002, s.37-47.
11. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 95/46/EHS z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov. Ú. v. ES L 281, 23.11.1995, s. 31 - 50.
12. Zákon č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

KONTAKTNÉ ÚDAJE AUTORA

JUDr. Laura Rózenfeldová

Interná doktorandka

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach,

Právnická fakulta, Katedra obchodného práva a hospodárskeho práva

Kováčska 26, 040 01 Košice

e-mail: laura.rozenfeldova@student.upjs.sk